

הזרוע והלחיים פרק עשרי חולי

עין משפט
נר מצוה

זבחי שלמי לבור . הן כבשי עלגרת ויש להם דין אשמות ליאלל לפנים מן הקלעים כדאגן בזויהו מקומן (זכחים דף יד):

ועורות קדשים . תימה אמאי תביב עורות קדשים מהארבע שהיו בירושלים הלא בצורה היו מפטיעין אפילו קדשים קלים משום חימוציהם שלא היו יכולים להוליא חוץ לעזרה וה"ל למימניה עם עשר שבמקדש * : **אז** דילמא בחר עיקר בהמה אולינן . הא לא דמי כלל למתיתין דתנן חוץ מן המתות פטור מן המתות דהא * לא מחייב ^{מ"ג} ההם ישראל במתות משום שהמתות ^{מ"ג} נשאלו ביד כהן :

הכא במאי עסקינן . דהמשתתף עם עובד כוכבים אינו לריך לרשום : **דיתיב עובד כוכבים אמסתחא .** כשהטבח מוכר הבשר המוכחא מילתא דעובד כוכבים שותף הוא ואין כאן חשד ומתיתין בדלא יתיב : **דכונה גבי כהן דברייתא : דיתיב .** כהן אמסתחא אמאי לריך לרשום הא נמי מוכחא מילתא דכהן שותף בה :

אפי"ה דיתיב כהן אמסתחא לא הוי ידעי אינטי דכהן שותף בה דלמרי כשרא קובין . כשר הוא רואה לקנות **אלא .** לא תוקמה דיתיב עובד כוכבים אמסתחא אלא הכי שוקמה דיתיב עובד כוכבים אמסתחא על הארנזו שנתן בה הטבח המעות כשמתקבלס תמיד מן הלווקחים דהא ודאי מוכחא שפיר דעובד כוכבים שותף בה :

דלמרי . הרואים המוני הימניה לשומרם לו שלא יגכסו הימנו : **אין אמונה בעובד כוכבים** אין ישראל רגילין להאמין בהם : **אצט"א .** לעולם כדלוקימנא מעיקרא דיתיב עובד כוכבים אמסתחא וכהן נמי דיתיב אמסתחא ולא דמו דהתם עובד כוכבים מפעל פני דמרי הוא לוטק אל תהסג בכך אלא בכך והכל הוא שיש לו חלק בה אכל כהן לטוב הוא וכוונן על הטבח ואין הכל יודעין שהוא שותף : **אלמא מוכחא מילתייהו .** דלא מוזבין להו כדרך חולין : **באיטליז .** בשוק : **כאזנן הנמכרים בחוך הכינת .** צבור ומעשר דהתם תנן חוץ מן הכבד והמעשר שהאזנן כבשלים שאין דמיהן קדש דכתיב בהו לא תפדה ולא תגאל דהיינו אין קדושה לדמיהן לפיכך לא תסירו לו בשביל הנאחו לזולל כהן למוכרן בשוק כדרך חולין אלא בחוך הכינת והע"פ שמשפסד דכבר שאין עליהם קופלין כל כך והיינו מוכחא מילתא אכל פסולי המוקדשים שדמי פדיונן נכנסו בקדושתן אי לא שריט ליה למוכרן בשוק לא פריק להו מעיקרא אלא בזול ואיכא פסידא דהקדש והנהו לריך לרשום : **שותף בראש .** ולא ביותר : **אפילו אחד ממאה ביד .** אפילו אין לכהן או לעובד כוכבים חלק ברוב אלא אחד ממאה פטור טבח וככהן או עובד כוכבים שמכרו בהמה לטבח ישראל קאמר ובכולהו גרסינן פטור סתמא : **אי הכי לימני פטור**

[ערינן וי] בערות לא . [בזה כת]

[חוספתא פ"ט ע"ג]

[ב"ק ק"י : [חוספתא פ"ט ע"ג]

הגהות מהר"ב רנשבורג [א] רש"י ד"ה הלוקח ג' וכו' דהלוקח מתחיל מן הכהן מייב . מלת מייב : מתק :

[חוספתא פ"י]

צ"ח חיים

המוני הימניה עובד כוכבים נמי אמרי המוני הימניה אין אמונה בעובד כוכבים איבעית אימא סתם * עובד כוכבים מפעא פני אמר מר ופסולי המוקדשין אין צריך לרשום אלמא מוכחא מלתא והא אנן * תנן פסולי המוקדשין נמכרים באיטליז ונשחטים באיטליז ונשקלים בלישראל תרגמא רב אדא בר אהבה קמיה דרב פפא באותן הנמכרים בתוך הבית אמר רב הונא ישותף בראש פטור מן הלחי שותף ביד פטור מן הזרוע שותף בבני מעיין פטור מן הקבה ורזייא בר רב אמר אפי"ה שותף באחת מתן פטור מכולן מתיב * הראש שלי וכולה שלך ואפי"ה אחד ממאה בראש פטור היד שלי וכולה שלך אפי"ה אחד ממאה ביד פטור בני מעיין שלי וכולה שלך אפי"ה אחד ממאה בהן פטור מאי לאו פטור מן הלחי וחיוב ככולן פטור מן הזרוע וחיוב ככולן פטור מן הקבה וחיוב ככולן לא פטור מכולן וליחגי פטור מן הלחי ועוד תניא הראש שלי וכולה שלך אפי"ה אחד ממאה בראש פטור מן הלחי וחיוב ככולן תיובתא דרזייא בר רב תיובתא אמר רב חסדא * הא מתניתא אטעיתיה לחייא בר רב דתניא * עשירים וארבע מתנות כהונה הן וכולן ניתנו לאהרן ולבניו בכלל ופרט וברית מלח כל המקיימן כאילו קיים בכלל ופרט וברית מלח וכל העובר עליהן כאילו עובר על בכלל ופרט וברית מלח ואלו הן עשר במקדש וארבע בירושלים ועשר בגבולים עשר במקדש האמת והטאת העוף אשם ודאי ואשם תלוי וזבחי שלמי צבור ולוג ששמן של מצורע ושתי הלחם ולחם הפנים ושירי מנחות ומנחת העומר וארבע בירושלים הבכורה והככורים ומורם מן התודה ומאיל נזיר ועורות קדשים ועשר בגבולים תרומה ותרומת מעשר וחלה וראשית הגז ומתנות ופדיון הבן ופדיון פמר חמור ושרה אחוזה ושרה חרמים וגזל הגר הוא סבר מדקא חשיב להו למתנות בחדא חדא גינתו ולא היא אמו מורה מתודה ואיל נזיר דקא חשיב להו בחדא משום דחדא גינתו אלא בין דרמיין להדדי חשיב להו בחדא ה"ל בין דרמיין להדדי חשיב להו בחדא איבעיא להו הראש שלך וכולה שלי מהו בתר חיובא אולינן וחייבא גבי ישראל הוא או דלמא בתר עיקר בהמה אולינן ועיקר בהמה דכהן הוא ת"ש * עובד כוכבים וכהן שמסרו צאנם לישראל לגזוז פטור הלוקח גז צאנו של עובד כוכבים פטור מראשית הגז וזה חומר בזרוע ובלחיים ובקבה יותר מראשית הגז ש"מ בתר חיובא אולינן שמע מינה : ואם אמר לו חוץ מן המתנות פטור מן המתנות :

נזיר רש"י בב"ק ק"י : ד"ה ומורם קדשים וכו' ובהרי הן דבמקדש לא תשיב אלא הכהן דאי נפקי חוץ לקדשים מיפסלו ביזא יפלו יתיבב היטב תמימת הכוס'

ב"ב מ"י פ"ט ע"ה זכורים ה"ל י"ב סוג עשין ק"ב ע"ש"ע י"ד ס"ה ס"ה ע"ש"ע י"ד ס"ה

[במנות 5 ע"ג]

מכולם . בהריא דלא פטר ליה אלא מן הלחי : **בכלל ופרט .** צויקת קרח לכל קדשי בני ישראל לך נתתם והדר מפרש כל חד וחד וזה יהיה לך מקדש הקדשים מן האש וגו' : **וכרים מלה .** כתיב בספייה צריה מלה עולם הוא כשם שבית מלה אינה שוכחת כך זו לא תשבות : **כאילו קיים כללות ופרט .** שכתורה : **וכרים מלה .** של קרבנות : **עשר במקדש .** יתנו להם בחוך עזרה לאכול סם : **זבחי שלמי לבור .** כבשי עלגרת והם קדשי קדשים לאכול בצורה : **לוג שמן של מזורע .** מה ששאר ממתותיו נאכל לכהנים כדלמרינן במנחות (דף נה) ובזבחים (דף מד) : **לכל קרבנס דכתיב צויקת קרח לרבות לוג שמן של מזורע דקרוי קרבנס דכתיב ביה והקריב אותם לאשם ואת לוג השמן וכתיב צויקת קרח בקדש הקדשים תאכלנו וכלנו לכל קרבנס ולכל מנחתם ולכל חטאתם ולכל אשם וגו' :** עומר לא חשיב ליה בהדי שאר מנחת לבור מפני שהיא מנחת לבור הנקמלה וגאכלת ואין לך עוד בלבד : **ושירי מנחות .** של יחיד : **בירושלים .** הגאכלים ומתחלקים לכל העיר : **הבכורה .** כבוד הם : **זכורים .** אינם נאכלים אלא בירושלים דכתיב (דברים י"ב) לא תוכל לאכול בשעריך וגו' והומר מר (מכות דף י"ז) ותרומת ירך אלו הכבדים : **ומורם מתודה .** חזה ושוק וד' חלות דכתיב (ויקרא ז) והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה לה' לכהן הזורק וגו' מהרצבעה מינים חלות ורקיקים ורובובה ומזון אחת מכל מין : **ומורם מאיל נזיר .** זרוע בשלה וחלה ורקיק דכתיב בפרשת נשא שמניפין אותן והני חד חשיב להו משום דדמו אהדדי דתרווייהו מורם מקדשים קלים יתנו וזוהו שוק של שאר שלמים נמי בכלל זה הן והאי דנקט תודה משום דלית ביה מורם אחרניתא ותנינהו לכולהו כחדא טעמא : **ועורות קדשים .** של עולה טהור ואשם דכתיב (שם) עור העולה אשם הקריב ובחורת כהנים נמי מרבה עור חטאת ואשם : **בגבולים .** נמנין להם בכל ערי ישראל : **ומתנות .** הזרוע והלחיים והקבה : **פדיון סבן .** ה' סלעים : **פדיון פטור חמור .** סה : **שדה אחוזה .** שהקדים ולא גאלה ומכרה גזבר לאחר והרי היא יולאה ציובל ומתחלקת לכהנים של אותו משמר שאירע בו יובל שגאלר (שם כז) והיה השדה בלאהו ציובל וגו' לכהן יהיה אחוזו : **וגזל הגר .** האשם המושב לה' בפרשת נשא וגזל הגר שנשבע לו לשקר ואח"כ הודה לאחר מיתת הגר כדפי' לעיל בפרקין [ק"א] : **הוא סכר .** חי"ח בר רב סכר : **מדקא חשיב .** האי תנא לטובה זרוע לחיים וקבה כחדא מתנה שלא אמר עשירים ושם : **ש"מ .** חז"ל היא והמחייב באחד מחייב ציובלם והנפטר מאחת מהן פטור מכולן : **כולה שלי והראש שלך .** כהן מוכר לטבח הראש קודם שחטת : **הכי גרסינן ת"ש** עובד כוכבים וכהן שמסרו לחן לישראל לגזוז . שמשפט שנתן לגזוז אה לכן : **פטור .** ואידי דהגא לה קודם שחטת שנתן לכהן ולעובד כוכבים פטור חשיב נמי גבי ראשית הגז : **הלוקח גז צאנו של עובד כוכבים** אפילו קודם שנגזז פטור וזה חומר וכו' דהלוקח מתנות מן הכהן * מייב קודם שחטתה וכל בהמה לכהן מייב במתות שלא זכה בה קודם שחטתה : **ש"מ .** מדקתני זה חומר אלמא בתר חיובא אולינן דהאי לא קנה אלא מתנות וקאמר מייב ורמיניהו

זכין אימא להריא בוכחים ק"י ועמ"ש רש"י בספחיה ת. וכן עוד בב"ק ק"י ד"ה ערות קדשים וכו'

הזרוע והלחיים

פרק עשירי חולין

קלדר

ורמינו. כן שמך בהמה לישראל ואמר לו ע"מ שהמחנות שלי נוהגן ישראל לכל כהן שירצה דכיון דכולה בהמה זבין ליה לא מלי לאחשו ליה האי המחנות שאינן של אלא של הכהנים נינהו ואין לו בהן אלא טובה הגאה מ"מ ש"מ דחייב בהמות: חזון סיור. לפון סיור משמע ששייר המחנות ולא מכרן תורה אור

ורמינו [א**] על מנת שהמחנות שלי נוהגן לכל כהן שירצה על מנת ארוזין קא רמית חזין שירוצא על מנת לאו שירוצא ורמינוהו ע"ל מנת שהמחנות שלי המחנות שלו בהא פליגי מר סבר על כנת שירוצא הוא ומר סבר על מנת לאו שירוצא הוא: אמר לו מכור לי בני מעיה וכו': *אמר רב לא שנו אלא ששקל לעצמו אבל שקל לו מבח הדיון עם המבחה ורב אסי אמר אפי' שקל לו מבחה הדיון עמו לימא בדרב חסדא קא מיפלגי דאמר רב חסדא *גזול ולא נתייאשו הבעלים ובא אדר ואבלו רצה מזה גובה רצה מזה גובה דמר אית ליה דרב חסדא ומר לית ליה דרב חסדא לא דכולי עלמא אית להו דרב חסדא והכא במתנות כהונה נגולות קא מיפלגי דמר סבר נגולות ומר סבר אין נגולות איכא דמתני לה להא שמעתא בפני עצמה רב אמר מתנות כהונה נגולות ורב אסי אמר מתנות כהונה אין נגולות: **בתנינו** יג' שנתנייר והיתה לו פרה נשחטה עד שלא נתנייר פטור משנתנייר חייב ספק פטור שהמציא מחבירו עליו הראיה: **גב' כי** אחא רב דימי אמר רמי ליה רבי שמעון בן לקיש לר' יוחנן תנן ספק פטור אלמא ספיקא לקולא ורמינו [ב*] חזרי הנמלים שבתוך הקמה הרי אלו של בעל הבית ושל אדר הקוצרים העליונים לעניים והתחתונים של בעל הבית רבי מאיר אומר ה'כל לעניים שספק לקט לקט אמר ליה *אל תקניטני שבלשון יחיד אני שונה אותה דתניא ר' יהודה בן אגרא אומר משום רבי מאיר ה'ספק לקט לקט ספק שכחה שכחה ספק פאה פאה אמר לו אל תשנה אותה אלא בלשון בן *תדל והא מעמא קאמר דאמר ר"ש בן לקיש מאי דכתיב *עני ורש הצדיקו מאי הצדיקו אילמא בדינים והא ^{שמות} כתיב *ודל לא תהדר בריבו אלא צדק משלך

חזין שירוצא הוא ע"מ לאו שירוצא הוא. ווא"י כי ח"ל ע"מ לחמירין נוהגן לכל כהן שירצה ח"כ המקח בטל שלא נתן לו הבהמה אלא ע"מ שהיו המחנות שלו וי"ל דמיררי שהטו שהיו המחנות שלו ולא יתן לו לא יהיה המקח בטל אי נמי הוי כעו מתנה על מה שכתוב בצורה שהרשות תורה לימא לכל מי שירצה *מך אית ליה דרב חסדא. אין לפרש דרב אית ליה דרב חסדא ועם הראשון דקאמר רב היינו אפי' עם הראשון דא"כ לרב אסי הדיון עם השני ולא עם הראשון (ב) בגזול ולא נתייאשו הבעלים ובא אחר ואכלו והא ליכא מאן דפליג שלא יוכל לגבות מן הראשון הבזול ובאחר שאכלו הוא הליכא דלית ליה דרב חסדא אלא יש לפרש אפי'כא דרב לית ליה דרב חסדא והדיון דוקא עם הטבח ורב אסי אית ליה דרב חסדא והדיון אף עם הלוקח ודמי דכ"ש אית להו דרב חסדא ובמתנות כהונה נגולות קא מיפלגי דרב סבר נגולות והדיון עם הטבח היינו אף עם הטבח כרב חסדא ורב אסי סבר דהדיון דוקא עם הלוקח לפי שהמתנות אין נגולות והוי אפי'כא ומאי דהוי צע למימר מעיקרא וסוניה דבמאי קא מייירי אי בשאין מחנות בעין הא אמרינן בריש פירקין דמזיק מחנות כהונה או אכלן פטור ואס הכס בעין היכי קאמר דברב חסדא קא מיפלגי הא משמע בריש הגזול בתרא (ג"ק דף קנ"ה) דהיכא דהס בעין ליכא מאן דפליג אדרב חסדא אלא דוקא כשאכלן דתני רבי אופיעא הגזול ומאכלי את בניפוטורין מלשם הגוים לפניהן גזלה קיימת חייבים לשלם אין גזלה קיימת פטורין כו' ופריך לימא תהוי תיובתא דרב חסדא משמע דלמאן דפליג עליה אהי שפיר דדוקא אין גזילה קיימת פטורים אבל בגזלה קיימת חייבים לשלם וי"ע: **ורמינו** חזרי הנמלים שבתוך הקמה הרי אלו של בעל הבית ושל אדר הקוצרים העליונים לעניים ומרבבן כני פריך דלא פליגי רבנן אלא מבוס דסברי דמתחום ודמי נמלים ככסוס הילכך הם של בעיה"כ הא אם היו ספק ספק לקט לקט:

[ג"ק קמ"ו]

ב"ק קל"ה קמ"ו

ע"י מהר"ם שכתב דלפון רש"י מחוס ורואה לגביה רב יהודה וע"ס ונ"י רש"ל קאמר רב וע"ס

פאה פ"ד מ"ח

[לעיל מה' ע"ה. קכ"ב; פסחים סד']

[אית דגים ערל פירוש ע"ל פתחים ו"ט מן גזרים בן עירל והיז אדם טאה היה מדקדק בשמועות. שיון ערל בן ערל]

חלה פ"ג מ"ו [מנחות סז]. [כתובות ע"ב גיטין ס"ג; גזרים ע"ג כ"ב מ: גה; ס"ב]

לפיקך פטור הלוקח שהרי של כהן הן ודכותה זישראל הוה מחייב הלוקח דכיון שהוא שחטה עליה רמיח למיתביניהו: על מנה לאו שירוצא הוא. אלא תגאה הכל מר לו ע"מ שיהסם לו והוא אין בו כח להתנות: ורמינוהו. דרייתא אכרייתא: לא שנו. היכא דלקח הימנו בזמאן דקחני נתן לוקח לכהן והוא חוזר ותובע דמים מן הטבח: אלא. כששקל לוקח לעלמו דכיון דטבח לא געז חזון ליהו בטל דברים של כהן לפיקך זה הלוקח נהגן והוא שאלו הן הדמים ששל הטבח היה מוטל ליתן: אכל שקלן לו טבח הדיון. של כהן ומחוקתו ותביעתו אף (ב) על הטבח הוא והטבח חוזר עליהן אם יש בעין עומק לכהן *הכי מפרש לה בריש הגזול בז"ק" (דף קמ"ו). דאף עם הטבח קאמר ר' יהודה: דיון עמו. דהו של כהן ותביעתו עם הלוקח הוא והואל וישנה לגזלה בעין ככסוס שהוא חס ויכ: רב אית ליה דרב חסדא: רלה מזה גובה. דכיון דקודם יאוש אכלו זה האחרון הוה ליה חזו גזול עלייהו דהא כל מ"מני יאוש ברשותיהו דמרייהו קיימי כל היכא דליטניהו: לא. בגזול דלמלא שהגזול קונה אוהו בגזולתו לשלם: דכולי עלמא אית להו דרב חסדא: דאס ראה נזול לדון עם הראשון ידון: והכא. בגזול מחנות כהונה קמיפלגי מר סבר מחנות כהונה נגולות ותחתונים גזן בגולתו לשלם דתורת גזל עליהן: ומר סבר אינם נגולות. אין כח בגזול וכל זמן שהן בעין כל מקום שהולכין החוב מוטל על מי שהם אלו לתתו לכהן הראשון כהן נעשה גזול עליהן: **באפי נעשה**. ולא בלשון לא שנו ואמתינו כולעלי: מחנות כהונה נגולות. לכדאמרן טאס ראה כהן לדון עם הראשון ידון: אלמא ספק. מחנות כהונה לקולא דאמרינן המזליא מחבירו עליו הראיה: שצחוק קמה. לפני הקולרים שעדיין לא הגיעו הקולרים לשלם: הדי' כל הגמולא בהן לבעה"ב דאין לקט אלא הטער בשעת קליה העליונים. חטין העליונים שעל פי החור איכא למימר לקט הן ששארין מהשכלין בשעת קליה: והסתחוניהם.

שימה מקובצת
[ח] חזרי הנמלים. כ"ב ע"י פ"ד דפאה וע"ש בהר"ש י"ל

הגרות הב"ח
(א) רש"י דהי אכל שקל וכו' אף עם הטבח הוא והטבח חוזר עליהן אם יתן בעין נתן לכסן: (ב) חזק"ט דהי דמר וכו' ולא עם הראשון והא נזול ולא נתייאשו הבעלים ובא אחר ואכלו ליכא כ"ש:

וחן לו אמר רבא האי פרה בחוקת פטורה קיימא קמה בחוקת חיובא קיימא אמר ליה אביי והרי *עייסה 'נעשית עד שלא נתנייר פטור מן החלה משנתנייר חייב ספק חייב אמר ליה *ספק איסורא לחומרא ספק ממזנה לקולא דאמר רב חסדא וכן תני ר' חייא שמונה ספקות נאמרו בגר ארבע לחיוב וארבע לפטור [י] קרבן אשתו וחלה ובכור בהמה ממאה ובכור בהמה שהורה לחיוב ראשית

שכקקעוהו של חור: לכעול הביה. דקודם קליה ככסוס נמלים סם: שספק לקט לקט. אלמא לרבי מאיר גבי מחנות עניים וה"ה למחנות כהונה ספיקא לחומרא וחסם מחני' ר"מ היא וקמני ספיקא לקולא: אל תקניטני. דהא דקחני ספק לקט לקט יחידהא היא שאיני שונה אותה כמו ששניה דברי ר"מ אלא דברי ר' יהודה בן אגרא משום ר"מ: א"ל ר"ל: אל תשנה אותה אלא בלשון בן סתל. אפי' אין אותה שונה אותה אלא בשם טוטה שבעולם כשמו בן חל אפילו הכי קשיא לך דהא עמא קאמרי' למוילתיה: אי לימא בדינין. לרבותא לא זכרת דיון: דקן משלך ותן לו: פרה. כשטול לך ספק כשטול לך דהא מעמידה על חזקה הראשונה הרי היא פטורה שהרי בחוקת של עובד כוכבים היתה עומדת: קמה. כשטול לך ספק בלשון חזקה על חזקה חזקה חייב הוא דמעולם היא עומדת לך דל ישראל היא: חיוב חלה הכל הולך אחר גלגולה משגגל זה הוי חזבה וגלגול הטובד כוכבים פוטר דכתיב (במדבר טו) עריסותיהם אם עד שלא נתנייר נתגלגלה פטור אם ספק חייב גרסינן: חלה. ספק איסורא שיש בה עון מיתה הלכך לא סומינן לחזקה אבל מחנות אין בהן קדושה אלא דין ממון והמוזליא מחבירו עליו הראיה: קרבן אשתו. ספק ילדה כשהיתה עובדת כוכבים ספק משנתנייר מביאה קרבן דספק איסור כרת הוא לאכול בקדשים עד שהביא כפרה דמוחבד כפורים אסור בקדשים ועונש כרת: חלה. ספק מיתה: ובכור בהמה פטורה. ספק כרת שהטחו בחון ולרדי' למחמן עד שסתאכד דמו לית ביה אלא דין ממון ואוכלו הוא במוצו: ובכור. פטר חמור כחון דלמך בצבירות (דף ע"ב) אסור בהנאה עד שיפדו ולרדי' להפריש עליו טלה לפדיון האפקושי' איסוריה ומטבח הטלה כירו והוא של דשה של פדיון לא רמיא קדושה עליה אלא ממוג' דכהן הוא וכיון דספק הוא המוזליא מחבירו עליו הראיה: ראשית

הזרוע והלחיים פרק עשירי חולין

ראשית הגו והמתנות. תימה למהן דלית ליה לעיל (דף קלב):
דמתנות עבלי ליתני נמי מתנות לחיוב קודם שהורמו
ולפטור אחר שהורמו המתנות דהוו שלו כי היכי דהני צבור
בזמנה עמאה לחיוב ולפטור: **פיקה** של גרגרת. היא עכנת
הגדולה שעשויה עגולה כפי פיה:

ראשית הגו והמתנות ופרדיו הבן ופרדיו פמר
המור לפטור כי אתא רבין אמר קמה אקמה
רמי ליה *לוי זרע בכישר ולא הוא עניים
למשקל לקמ אתא לקמיה דרב ששת *אמר
ליה *לעני ולגר תעווב אותם *ולא לעורבים
ולא לעמלפים מיתיבי *אין מביאין תרומה לא
מגורן רעיר ולא ממדבר לישוב ואם אין שם
כהן שוכר פרה ומביאה מפני הפסד
(6) תרומה שאני תרומה דמבלה ולא סגיא

ג נא מניי פ"ה מה'י
מתנות עניים ה'י י
טו"ע י"ד ה'י ט"ב

ג ד ב מניי פ"ב מה'י
תרומות ה'י ז:

גה ג מניי פ"ה מה'י
מתנות עניים ה'י כז

ג ד ה מניי פ"ה מה'י
כלי המקדש ה'י ח:

[ע"ר במ"ג ו"ה מוס'
סוטה ע"ו. ומה שכתבתי
שם על הגליון]

ג ו מניי פ"ט מהלכות
בכורים ה'י י' ופ"ט
מה'י ע"ג קבוצת ה'י
י סגן ע"ג קבוצת ע"ט
י"ד ה'י ט"ה ס"ט פ"ג:

גח ו מניי פ"ט מה'י
בכורים הלכה ה'י
טו"ע שם ס"ט פ"ג:

ג ט ה מניי פ"ט מה'י
שם ס"ט פ"ג:

ג ט ו מניי פ"ט מה'י
שם ס"ט פ"ג:

ג ט ז מניי פ"ט מה'י
שם ס"ט פ"ג:

הזרוע המיומנת. אפילו לרבין דררש פרק גיד הגשה

(לעיל דף טו): ה"ך דפשיט איסוריה
בכוליה ידך הכא מוודו דלא שייך
למדרש הכי: **דורשי** חמורות.
פירש צנורק* כסך רב סעדיה גאון
כמין המעשה דבלשון ארמי מהו
חמך מה מעשך:

הדרן עלך הזרוע והלחיים

דלא מפריש לה והרי מתנות דלא מבלי ותניא מקום שנהגו למלוג בעגלים לא
*יפשיט את הזרוע להפשיט את הראש לא יפשיט את הלחי ואם אין שם כהן
מעלין אותן בדמים ואוכלן מפני הפסד כהן *שאני מתנות כהונה דנתינה
כתיבא ביה השתא דאתית להכי תרומה נמי נתינה כתיבא ביה ואלא תעווב
יתירא למה לי לכדתניא *המפקיר את כרמו ולשדד השכים ובצרו חייב בפרט
ובעוללות ובשכחה ובפאה ופטור מן המעשרות ההוא שקא דיגרי דאתא לבי
מדרשא קדים רבי אמי וזכה בהן והיכי עביד הכי והא כתיב ונתן ולא שימול
מעצמו רבי אמי נמי לעניים וזכה בהן ואיבעית אימא *אדם חשוב שאני דתניא
*והכהן הגדול מאחיו *שיהא גדול מאחיו בני בחכמה ובעושר אחרים אומרים
מגין שאם אין לו *שאחיו הכהנים מגדלין אותו תלמוד לומר והכהן הגדול
מאחיו גדלו משל אחיו: **מתני'** [ו] *איזהו הזרוע מן הפרק של ארכובה עד
כף של יד והוא של נזיר וכנגדו ברגל שוק ר' יהודה אומר שוק מן הפרק של
ארכובה עד סוכך של רגל *אי זהו לחי מן הפרק של לחי עד פיקה של גרגרת:

גמ' ת"ר *הזרוע *זה זרוע ימין אתה אומר זה זרוע ימין או אינו אלא זרוע
שמאל ת"ל הזרוע מאי תלמודא *כדאמר רבא הירך המיומנת שבירך הכא נמי
הזרוע המיומן שבוזרוע והלחיים למאי אתא להביא *צמר שבראש כבשים
ושער שבזקן תיישים והקבה למאי אתא *להביא הלב שעל גבי הקבה וחלב
שבחוך הקבה (3) דאמר *ר' יהושע *כהנים נהגו בו עין יפה ונתנוהו לבעלים
מעמא דנהגו הא לא נהגו דידיה הוא *דורשי חמורות היו אומרים הזרוע כנגד
היד וכן היא אומר *ויקח רומח בידו ולחיים כנגד תפלה וכן הוא אומר *ויעמוד
פנחם ויפיל קבה כמשמעה וכן הוא אומר *ואת האשה א"ל קבתה ותנא מיתרי
לה מהבא *שוק הימין אין לי אלא שוק הימין זרוע מוקדשין מגין ת"ל *תרומה
זרוע חולין מגין ת"ל תתנו: איזהו לחי מן הפרק של לחי ועד פיקה של גרגרת:
והתניא *נוטלה ובית שחיטה עמה לא קשיא הא רבנן והא רבי חנינא בן
אנטיגנוס *דתניא מוגרמת פסולה העיד רבי חנינא בן אנטיגנוס על מוגרמת
שהיא כשרה איבעית אימא הא וזה רבנן ומאי עמה עמה דבהמה:

הדרן עלך הזרוע והלחיים

ואיבעית אימא אדם חשוב. כגון ממונה ראש ישיבה יכול לקדם ולזכות שהרי עליו לגדלו ולהעשירו אפילו משלו וכו' מהו דלתי ליה מעלמא:
מתני' מן פרק של ארכובה. ארכובה הנמכרת עם הראש: עד כף של יד. עלם רחב של כהן שקורין *אשכרין: והוא של נזיר.
וכן זרוע בבלה האמור כנוזר (במדבר 1) כך נוטלת: וכנגדו ברגל שוק. האמור בשלמים (ויקרא 2) נמי הוא שתי עלמות מן הפרק של
ארכובה עד בזקא דאטמא דהיינו כל הירך: סוכך של רגל. היינו פרק שבין הקולית ועלם אלמעי: הפרק של לחי. אלל הדגעים
וחוץ כלפי מטה עד פיקה של גרגרת עד שפוי טובע שהוא פקעיתא ופתחה של קנה בית הבליעה דהיינו לחיים התחתונות עם הלשון:
גמ' הזרוע. ונתן לכהן הזרוע: כדאמר רבא. בפרק גיד הגשה (לעיל דף טו). ארכובה דרבי יהודה דאמר אינו טהור אלא באחת והרעת
מוכרעת כל ימין: ה' דהלחיים למאי אתא: חלב (3) של הקבה וחלב שבחוך הקבה. חלב *הקרום: כהנים נהגו בו עין יפה. שלא
ליטלו מן הבעלים אלמא דמזאורייתא של כהנים הוא דנפקא ליה מה"א יתירא והקבה: דורשי חמורות. מקראות הסתומים: היו
אומרים: מנלן דשל ימין מהבא: יד. שנתנין לכהן כנגד ידו של פנחם שעל כך ניתנה לו ברית כהונה עולם וזה שכרו ואיזו די שטויה
לחממה היו אומר של ימין: רודע המוקדשין. של אלו ימין: ת"ל פנחם. תרומה לכהן: זרוע חולין. מתנות עולם: ובית שחיטה עמה.
היינו חופס צעומק הלאר כחלכסון יותר מן הפיקה: לעולם עד הפיקה ולא קשיא. בריתא דקרי ליה בית שחיטה ר' מניא היא דמכשיר
שחיטה למעלה מבית הבליעה ומתניתין דלא קרי לה בית שחיטה רבנן היא: ואיבעית אימא. בריתא נמי רבנן היא והיא עמה דקמתי
לאו עם הלחי אלא עם הבהמה היא נשאר בית שחיטה והלחי ניטל עם הפיקה:

הדרן עלך הזרוע והלחיים

הדרן עלך הזרוע והלחיים

[ש"י מוס' ר"ה ד: ד"ה
לקט]

[ג"ל ימאה]
[כ"ט ימא]

כ"ק כמ' דז' מריס מה'
תמורה ו' גרה מה'

[ברכות י"ט. וע"ג]
[אוריות ט'. יומא יח.
תוספתא יומא פ"ה]

[תוספתא פ"ט ע"ג ט"ב]
לעיל ג"ל [קדושין כ"ה:
בריות י"ב.]

[ש"י ברכות כד. כפי"ט
שם ד"ה זרועי ראומות]

[תוספתא פ"ט]
לעיל יח:

הגהות הב"ח
(6) ג"ב ומביאה מפני
הפסד כהן שאני:
(3) שם ומלב שכתוב
הקבה אחר ר' יהושע בן
לוי כהנים כ"ל ואת ד'
מתק: (2) רש"י ד"ה
חלב שעל גבי הקבה:

[ג"ל הקדוש]

שיטה מקובצת
[6] איזהו הזרוע. ג"ב
ע"י תוס' מנחת ד"ף
לו ע"א:

[כמוספתא פ"ט אהא
ר' יהודה]

נמכרת כה

[כפסוק כ"ד ע"ק חזקין
תתנו תרומה ו"ע אכן
מפריש' והכא נראה
שהיה גופסו על כוון
זרוע מוקדשין מגין ת"ל
תתנו ומדכרי קרבן אהני
פרטת לו פט"ז נראה
דניכסו שוק הימין וכו'
זרוע חולין מגין ת"ל
תתנו זרוע מוקדשין
מגין ת"ל תרומה]

גליון הש"ס
גמ' א"ל לעני ונגר כו'.
הכי איהא ציבוראמי
ריש פ"ה דפאה כש
רש"י: רש"י ד"ה קמה
וכו' מתיבא אחריתו
ובו. ע"י שטות כ"י
מיג"ס סי' 1:

ראשית הגז

פרק אחד עשר

חולין

קלה

עין משפט
גזר מצוה

ראשית הגז - כל הגזוז אלטו בין עלאים ובין זקנים ואפילו גזוזו מאלה פעמים נותן ממנה מחנה לכהן ושיעורא מפרש לקמן מחמש גזיות שיש בכל אחד מנה ופרס היה טותן משקל חמש סלעים : ונוהגין בצדק ובלאן . דכתיב (דברים יח) אם שור אם שה : ובמועט . אפילו לא שחט תורה אור

אלא אחת : אלף ברמלים . גזו לאלק כתיב ועזים ללו גז איקרו כדמפרש בגמרא : מנה מנה ופרס . כל אחת מנה ותני וזכיר מהכי לא חשיב גז שזו פחותה שבגזיות : כל שכן . בגמרא מפרש מאי היא : וכמה נותן לו . בגמרא מפרש אהיבא קאי : ונאי . שלא תלבן עדיין כולו : שצטבו . ישראל זה : פטור . (ה) דקיימיש"י

בשינוי דהוה ליה כמזיק מחנות כהונה או שאכלן : לבנו ולא לבנו . אין זה שטיי ואלכתי בשנייה הוא : הלוקה זה גז אלטו של עובד כוכבים . במחבר : פטור . גזו לאלק כתיב והאי לאן לאו ידידיה הוא ולאן ידידיה קפיד קרא ולאן אגיון ידידיה : שחפוס . לא שחור ולא לבן : זה נותן לעגמו . בגמרא מפרש טעמא : (ג) בקדיש

בדק הבית . דמותרין בגזיה אחת קרא למטוטיהו מחיובא דראשית הגז : מדרבנן . תירולא הוא : היבא . דעבר אדרבנן וגזו אמניא לימיבי להכי אחא קרא : והא קדשה לה . והכי תוסק אדעתין דמיחייב לתייב ליה מילי דהקדש ולמה לי למטוטיהו א

כל הקדוש בצעלי חיים טעון העמדה והערכה היבא דלקדיש בהמה גופה והכי משכחת לה דמיחייב דאלימריך קרא למטוטי והא אחר שגזו איש יכול להעמיד הגזיה : הניחא למ"ד . בתמורה (דף לז) : קדשי בדק הבית לא היו בכלל כו' . אלימריך האי קרא דלא נישא נפרוק ותייב ליה (ג) : הכי גרסינן סלקא דעתך אמינא ליגזו וליתיב ליה . כלומר יגזו לכתלה וליתיב ליה דהא גז לא הקדיש : אי הכי . בדחון מגזיהו לוקומה חוץ מגזיהו שהוא מותר לגזוה שהגיהשו מאי דוחקך דלוקומה בקדשי בדק הבית אפילו קדשי מובח כמי (א) ודעבר וגזו : ומשני מכחש . הגזיה הניטלת מכחשת הבשר ואחור לגזוה : אפילו הכי . דלמר חוץ מגזיהו קדשה נמי גזיהו דליידי דקדושה הניון תמורה פשטה בכל המחבר בזה אבל קדושה דמיס כגון קדשי בדק הבית מאי דלא אקדיש לא אקדיש : והלא במוקדשים .

כלומר בתחלת הקדש האומר רגלה של זו עולה כולה עולה אף בתמורה כשיאמר רגלה של זו תמורה תהא כולה תמורה ופליג אורבי מאי דלמר אין ממיין באכרין ולא אכרין בשלמן ובפרק בהמה המקשה היא מפורשת : ואפילו גז"מ דלמר אין כולה עולה . בפרק בהמה המקשה מיייתי לה בגמרא אבל במקדיש דבר שהשמה תלויה בו מוקמינן בתמורה דמודי ר"מ דקדשה כולה : רבא אמר . לא תמרה לזאקומי מחגיטין במקדיש חוץ מגזיהו וכחשהה אלף במקדיש גזיהו לכהו ועממא דמתיתין לאו מגזו לאלק ליקף דהא לאלק הוא אלף מוסקך דתניה לגזיהו : סלקא דעתך אמינא ליפרוק וליתיב . קא משמע לן דלמר קרא גז חתן מי שטיי מחוסר אלף גזיהו וכתיבה והבא משום העמדה והערכה ליבא דכי כתיבא העמדה במקדיש בהמה עלמה כתיבא : השתא דלחית להכי לא גרסינן : אלף לאלק . דמשמע מישטא למאי אחא למטוטי שותפות עובד כוכבים לרבנן או שותפות ישראל לרבי אלעאי : ולא של שותפות . דרוש הכי לאלק המיוחד לך : למטוטי שותפות דעובד כוכבים . אבל דישאל מיהו לך קרינא ביה הואיל ושיטהש בני מויב וכל ישראל קרוים בשלמן יחד : ראשית הפסיק הענין . מדלא כתיבניה בחד ראשית ש"מ לא איפקא הילכך אלימריך לפרושי בה מישטא לזאקומה עובד כוכבים :

ראשית הגז : כל הגזוז אלטו בין עלאים ובין זקנים ואפילו גזוזו מאלה פעמים נותן ממנה מחנה לכהן ושיעורא מפרש לקמן מחמש גזיות שיש בכל אחד מנה ופרס היה טותן משקל חמש סלעים : ונוהגין בצדק ובלאן . דכתיב (דברים יח) אם שור אם שה : ובמועט . אפילו לא שחט תורה אור

ראשית הגז נוהג בארץ ובח"ל בפני הבית ושלא בפני הבית בחולין אבל לא במקדישים חומר בורע ולחיים ובקבה מראשית הגז שהזרוע והלחיים והקבה נוהגין בכקר ובצאן במרובה ובמועט וראשית הגז אינו נוהג אלא ברחלות ואינו נוהג אלא במרובה וכמה היא מרובה ב"ש ואומרים שתי רחלות שנאמר יהיה איש עגלת בקר ושתי צאן וב"ה אומרים (חמש) ר"ה

במקדיש גזיה עלמה . ורבי מני בר פטיש דלעיל איש ליה שפיר קך דרשא אבל רבא ליש ליה דרשא דרבי מני בר פטיש דפטר מקדיש בהמה חוץ מגזיהו וכחשהה מדבני בסמוך ואלא לאלק למאי אחא :

לעשות ממנו בגד קמן שנאמר חתן לו שיהא בו כדי מתנה *לא הספיק ליתנו לו *עד שצבעו פטור לבנו ולא צבעו חייב ה'לוקח גז צאנו של עובד כוכבים פטור מראשית הגז ה'לוקח גז צאנו של חבירו אם שייר המוכר חייב לא שייר הלוקח חייב *היו לו שני מינים שחופות ולבנות מבר לו שחופות אבל לא לבנות זכרים אבל לא נקבות זה נותן לעצמו וזה נותן לעצמו :

דכתב רחמנא צאנך הא לאו הכי הוה אמינא קדשים חייבים בראשית הגז והא לאו בני גזיה נינהו דכתיב *ולא תגזו בכור צאנך אי בקדשי מובח הכי נמי הכא במאי עסקינן בקדשי בדק הבית *והאמר ר"א קדשי בדק הבית אסורים בגזיה ועבודה מדרבנן סלקא דעתך אמינא הואיל ומדאורייתא בני גזיה נינהו היבא דגזו ליה ליתבי ליה והא קדיש לה סד"א לפרוק וליתיב ליה

בכלל העמדה והערכה אלא למ"ד היו מאי איבא למימד אמר ר' מני בר פטיש משום ר' ינאי הכא במקדיש בהמתו לבדק הבית חוץ מגזיהו סד"א ליגזו וליתבי ליה אמר קרא צאנך ולא צאן של הקדש אי הכי קדשי מובח נמי כחשי קדשי בדק הבית נמי כחשי דאמר חוץ מגזיהו וכחשיה קדשי מובח נמי דאמר חוץ מגזיהו וכחשיה אפ"ה פשמה קדושה בכלה ומנא תימרא *דאמר ר' יוסי והלא במקדישין האומר רגלה של זו עולה כולה עולה ואפי' לר"מ דאמר אין כולה עולה הני מילי דאקדיש דבר שאין הנשמה תלויה בו אבל הקדיש דבר שהנשמה תלויה בו קדשה רבא אמר במקדיש גזיהו עצמה סד"א ליגזו וליפרוק וליתיב ליה אמר קרא גז צאנך חתן לו מי שאין מחוסר אלא גזיהו ונתניהו יצא זה שמחוסר גזיהו פרייה ונתניהו אלא צאנך לבאי אתא לכדתניא *בהמת השותפים חייב בראשית הגז ור' אלעאי פוטר מ"ס דר' אלעאי אמר קרא צאנך ולא של שותפות ורבנן למעוטי שותפות עובד כוכבים ור' אלעאי שותפות עובד כוכבים מנא ליה נפקא ליה מרישא דקרא ראשית דגנך ולא שותפות עובד כוכבים ורבנן ראשית (הגז) הפסיק הענין ור' אלעאי וי"ו הדר ערביה

ראשית הגז : כל הגזוז אלטו בין עלאים ובין זקנים ואפילו גזוזו מאלה פעמים נותן ממנה מחנה לכהן ושיעורא מפרש לקמן מחמש גזיות שיש בכל אחד מנה ופרס היה טותן משקל חמש סלעים : ונוהגין בצדק ובלאן . דכתיב (דברים יח) אם שור אם שה : ובמועט . אפילו לא שחט תורה אור

ראשית הגז נוהג בארץ ובח"ל בפני הבית ושלא בפני הבית בחולין אבל לא במקדישים חומר בורע ולחיים ובקבה מראשית הגז שהזרוע והלחיים והקבה נוהגין בכקר ובצאן במרובה ובמועט וראשית הגז אינו נוהג אלא ברחלות ואינו נוהג אלא במרובה וכמה היא מרובה ב"ש ואומרים שתי רחלות שנאמר יהיה איש עגלת בקר ושתי צאן וב"ה אומרים (חמש) ר"ה

במקדיש גזיה עלמה . ורבי מני בר פטיש דלעיל איש ליה שפיר קך דרשא אבל רבא ליש ליה דרשא דרבי מני בר פטיש דפטר מקדיש בהמה חוץ מגזיהו וכחשהה מדבני בסמוך ואלא לאלק למאי אחא :

לעשות ממנו בגד קמן שנאמר חתן לו שיהא בו כדי מתנה *לא הספיק ליתנו לו *עד שצבעו פטור לבנו ולא צבעו חייב ה'לוקח גז צאנו של עובד כוכבים פטור מראשית הגז ה'לוקח גז צאנו של חבירו אם שייר המוכר חייב לא שייר הלוקח חייב *היו לו שני מינים שחופות ולבנות מבר לו שחופות אבל לא לבנות זכרים אבל לא נקבות זה נותן לעצמו וזה נותן לעצמו :

דכתב רחמנא צאנך הא לאו הכי הוה אמינא קדשים חייבים בראשית הגז והא לאו בני גזיה נינהו דכתיב *ולא תגזו בכור צאנך אי בקדשי מובח הכי נמי הכא במאי עסקינן בקדשי בדק הבית *והאמר ר"א קדשי בדק הבית אסורים בגזיה ועבודה מדרבנן סלקא דעתך אמינא הואיל ומדאורייתא בני גזיה נינהו היבא דגזו ליה ליתבי ליה והא קדיש לה סד"א לפרוק וליתיב ליה

בכלל העמדה והערכה אלא למ"ד היו מאי איבא למימד אמר ר' מני בר פטיש משום ר' ינאי הכא במקדיש בהמתו לבדק הבית חוץ מגזיהו סד"א ליגזו וליתבי ליה אמר קרא צאנך ולא צאן של הקדש אי הכי קדשי מובח נמי כחשי קדשי בדק הבית נמי כחשי דאמר חוץ מגזיהו וכחשיה קדשי מובח נמי דאמר חוץ מגזיהו וכחשיה אפ"ה פשמה קדושה בכלה ומנא תימרא *דאמר ר' יוסי והלא במקדישין האומר רגלה של זו עולה כולה עולה ואפי' לר"מ דאמר אין כולה עולה הני מילי דאקדיש דבר שאין הנשמה תלויה בו אבל הקדיש דבר שהנשמה תלויה בו קדשה רבא אמר במקדיש גזיהו עצמה סד"א ליגזו וליפרוק וליתיב ליה אמר קרא גז צאנך חתן לו מי שאין מחוסר אלא גזיהו ונתניהו יצא זה שמחוסר גזיהו פרייה ונתניהו אלא צאנך לבאי אתא לכדתניא *בהמת השותפים חייב בראשית הגז ור' אלעאי פוטר מ"ס דר' אלעאי אמר קרא צאנך ולא של שותפות ורבנן למעוטי שותפות עובד כוכבים ור' אלעאי שותפות עובד כוכבים מנא ליה נפקא ליה מרישא דקרא ראשית דגנך ולא שותפות עובד כוכבים ורבנן ראשית (הגז) הפסיק הענין ור' אלעאי וי"ו הדר ערביה

עדות פ"ג מ"ג [כ"ז ק"ג ועי' היטב חו"ס שם ד"ה מנה ופרס]

ב"ק סו. כ"ג : ז"ל [ע"י חו"ס לקמן קל"ג ד"ה עד שצטבו]

[כחמות י"ה כ"ה]

[שבוטות י"ה תמורה כ"ב]

לעיל ס"ט : תמורה י' קדושין י'

רש"י גזים כולל עכ"ל ומסר"מ כתב שג"ס הוא ולכ"ן למקור ועי' רש"י

הגזות הב"ח
(א) רש"י ד"ה פטור דקיי"ט . כ"ב ע"ל כחוס' כ"ה שצטבו דף קל"ו (ב) ד"ה קדשי בדק הבית ותייב ליה ודעבר וגזו (ג) ד"ה אי הכי ותייב ליה ודעבר וגזו (ד) ד"ה אי הכי ותייב ליה ודעבר וגזו (ה) ד"ה אי הכי ותייב ליה ודעבר וגזו

[מטע ג"ג]

[ג"י הערוך בערך פרס א"י גזיות מנה ופרס חייבות וכו' ועי' במשנה שמשניות]

ה"ה מ"י שם הלכה ז' פ"ט ע"ג שם סעיף ג' :

פ"י מ"י שם הלכה י"ד פ"ט ע"ג שם סעיף ג' :

שיטה מקובצת
[א] והא בעי העמדה והערכה . ג"ב ע"י חו"ס' כחיות דף כו ע"א : [ב] ורבנן ראשית הגז הפסיק הענין . ג"ב ע"י חו"ס' מנחת דתוס' ע"א :

גליון הש"ס
ג"ב עד שצטבו . כאן שייכים דברי חו"ס' לקמן דף קל"ו ע"ב ד"ה עד שצטבו : תרומ' ד"ה והא בעי העמדה והערכה . פ"י מעילה דף סו ע"א פוס' ד"ה ואשילו :

[תוספתא פ"י ע"ג]

הגזות מד"ב
רשב"ב
[א] רש"י ד"ה והא קדשה לה וכו' ולמה לי למטוטיה . כאן הס"ד והא"כ מס' כל הקדושה :

הגזות מד"ב רשב"ב [א] רש"י ד"ה והא קדשה לה וכו' ולמה לי למטוטיה . כאן הס"ד והא"כ מס' כל הקדושה :

ורבנן